

Kattendorfer Hof – et nordtysk solidarisk landbrug

Nær Hamburg findes Europas største solidariske landbrug, hvor en kreds af forbrugere ejer gården. Det giver sikkerhed i finansiering og omvendt giver det forbrugerne lokale og friske basisvarer.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Kattendorfer Hof er et forbrugerejet landbrug og faktisk det største af sin art i Europa. Gården har en række forbrugere, som ejer bedriften, og de indgår årligt en aftale om medejerskab, som omvendt giver ret til en vis mængde produkter fra gården hvert år. En ejerandel kan deles af en mindre familie og forbrugerne kan enten selv hente deres varer på gården eller tilknytte sig en af de 10 brugerkredse, som har fælles "spisekamre" rundt om i Hamburg, hvor de afhenter varerne.

Det unikke ejerkoncept er udviklet på Kattendorfer Hof og har været brugt i 13 år. Man kan tegne sig for henholdsvis en kød-ejerandel eller en vegetarisk ejerandel. I alt har gården 230 andele fordelt på ca. 500 mennesker. I alt kan gården opdeles på 600 ejer-andele.

Fra Kattendorfer Hof lyder det, at systemet er let forståeligt og gennemskueligt, og det fordeler risici og fordele mellem landmand og forbrugere.

Sikre stabil produktion og finansiering

Mathias von Mirbach, der er landmanden på gården, forklarer, at han som landmand har fuld kontrol over driften af gården, og at systemet sikrer forbrugerne gode, sunde og lokale producerede basisvarer. Han nævner, at man slipper for urimelige krav fra detailhandlen om størrelse og form på fx grønsager ved den direkte kontakt mellem landmand og forbruger. Medejerne deler så at sige, hvad der produceres på gården efter en fordelingsnøgle. Ordningen sikrer stabilitet i produktion og finansiering.

Forbrugerne får ikke kun basisvarer, men i virkeligheden også oplevelse og de værdier, som gården og konceptet repræsenterer. Der afholdes to møder årligt for medejerne. På det ene møde tales om økonomi i driften og på det andet møde kan medejerne stille spørgsmål omkring driften af gården.

Mathias von Mirbach forklarer, at gennemsigthed i system og økonomi overfor medejerne er vigtigt, og derfor er der også villighed til at hjælpe med finansiering af større maskineri på gården. Mathias von Mirbach nævner, at man vil investere i vandingsanlæg for i alt 30.000 euro. Og denne investering deles ud på medejerne, der betaler 3 euro per måned mere om året. Men det sikrer omvendt forbrugerne adgang til gode fødevarer.

Leje af jorden

Landbrugsjorden og gården er ejet af den evangeliske kirke, som på en 25 års aftale har lejet gård og jord til kredsen bag gården. De har 11 år tilbage af aftalen, men forhandler om at kunne købe gården af kirken.

Gården ligger i landbyen Kaltenkirchen nær Hamburg i Nordtyskland. Den er på 150 hektar. Gartneriet på gården har i alt 45 slags grønsager årligt dyrket på i alt 9 ha, hvoraf 5 ha drives i rotation med kløvergræs. Arealet holdes indhegnet på grund af den store bestand af fritlevende rådyr. Gården dyrker i gennemsnit 2 hektar med kartofler, og det fortælles, at der er rigeligt.

Gården har 86 køer og 8 søer. Dyrene slægtes hos en lokal slagter, hvor kroppene skæres op, og kødet leveres til pakning på selve gården. Pølserne fremstiller slagteren også. Gården har eget osteri, men det er ikke alt ost i gårdbutikken, som kommer fra gården.

Mærkning ikke særlig vigtig

Det tætte samarbejde og det store kendskab hos forbrugerne om produktion betyder også, at mærkning af varerne som fx biodynamiske eller økologiske bliver knap som afgørende. Mathias von Mirbach fortæller da også, at han i august 2011 havde en interessant drøftelse med Demeter forbundet, som kontrollerer bedriften. Certificeringsorganisationen er bekymrede over denne type forbrugerejede landbrug, idet de udvander behovet for kontrol og mærkning, som jo er organisationens livsgrundlag.

Foruden butik på gården, driver Kattendorfer Hof en butik i forstaden Eimsbüttel i Hamburg. Gårdbutikken sælger primært kød, grønt og brød. Gården bager ikke selv brødet, men får det leveret fra en bager 55 km fra gården, nord for Hamburg.

Forbrugerejede gårde

Der findes en hjemmeside for disse bedrifter, www.solavie.org

I Tyskland findes en forening bag de solidariske landbrugsbedrifter, og der findes 24 sådanne bedrifter.

Kattendorfer Hof har egen hjemmeside, www.kattendorfer-hof.de

Solidariske landbrugsbedrifter kaldes GLA i Østrig og AMAP i Frankrig. I Frankrig er der sådanne bedrifter især omkring Paris og i den sydlige del af landet. I USA kendes forbruger-eje også under navnet Community Supported Agriculture, CSA. Her er det dog oftest tale om en "kasseordning" for forbrugerne i en del af året.

Kattendorfer Hof har 30 ansatte, heraf

- 6 i gartneriet
- 2 i butikken
- 3 i osteriet
- 2 på kontoret

Ejerandel består af et areal, der svarer til 2500 m² af gården

I gennemsnit kan man for sin ejerandel i gennemsnit i løbet af en uge få:

- 1,5-3 kg grønsager
- 1 kg kartofler,
- Kød og pølse af svinekød og oksekød, hvoraf ca. 0,2 kg af gode udskæringer og pølse, og omkring 0,5 kg af fersk kød og pølse
- Mælkeprodukter, fx 1 l mælk, ½ kg yoghurt, ¼ l kvark og 600 gram ost. I alt 8,75 l mælkeprodukt

En ejerandel koster 168 euro per måned.

Gården leverer basisvarer til forbrugerne og især grønsagerne spiller en vigtig rolle. Prisen på varerne er ca. 20 pct. billigere for medejerne end ved direkte køb i gårdbutikken. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

Mathias von Mirbach er landmanden på Kattendorfer Hof. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug